

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 76/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpenej Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Ing. Pavol Korytár, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr 164/2016 z 12. decembra 2018, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžr 164/2016 z 12. decembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Sp 18/2004 z 13. júna 2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného úradu Komárno, pozemkového a lesného odboru (ďalej len „správny orgán“) z 30. decembra 2013 o tom, že sťažovateľke sa nepriznáva právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, pretože nie je oprávnenou osobou podľa § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“). Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza, že sťažovateľka nie je osobou oprávnenou domáhať sa navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a tiež že si uplatňovala nárok na navrátenie vlastníctva len vo svojom mene, a nie aj v mene svojich detí.

3. Sťažovateľka poukazuje na to, že pôvodnými vlastníckymi nehnuteľnosťí, ktoré sú predmetom reštitučného konania, boli rodičia jej manžela (rodičia manžela aj manžel v čase uplatnenia nároku boli po smrti, pozn.) a má tri deti, ktoré sú potomkami manžela. Dňa 5. novembra 2004 podala sťažovateľka žiadosť o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam a v roku 2013 doplnila písomné plnomocenstvo udelené jej 25. marca 2003 na zastupovanie detí v konaniach o reštitúciách.

4. Sťažovateľka najmä namieta, že bolo jej úmyslom uplatniť reštitučný nárok aj v mene svojich detí, a tvrdí, že ho v ich mene aj uplatnila. S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 123/2010 z 30. júna 2010 (ktorý pojednáva o postupnosti nárokov oprávnených osôb v reštitučnom konaní, pozn.) tvrdí, že správny orgán mal rozhodnúť o priznaní reštitučného nároku v celom rozsahu sťažovateľke a v prípade, ak by reštitučné nároky uplatnili ďalšie oprávnené osoby – deti, mal priznať nárok vo výške $\frac{1}{4}$ každému z nich.

5. Podľa právneho názoru sťažovateľky odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je v rozpore s právnymi názormi ústavného súdu a je ústavne nekonformné s právom sťažovateľky vlastniť majetok v zmysle čl. 20 ústavy a právom na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ústavy. K tomu uvádza:

„V prípade, ak by porušovateľ – Najvyšší súd SR vychádzal z právnych názorov Ústavného súdu SR uvedených v Náleze... došiel by k správne právnemu názoru, že Sťažovateľ bol osobou oprávnenou na uplatnenie reštitučného nároku v celom rozsahu v prípade, ak nedošlo k uplatneniu reštitučných nárokov zo strany ďalších oprávnených osôb.“

6. Sťažovateľka tiež pripomína nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 7/2014 z 11. júna 2015, podľa ktorého je prirodzenou požiadavkou kladenou na všeobecné súdy a iné orgány verejnej moci, ktoré rozhodujú o reštitučných nárokoch oprávnených osôb, aby, riadiac sa zásadami materiálneho právneho štátu, pristupovali k interpretácii reštitučných zákonov s určitou veľkorysťou.

7. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky vlastniť majetok, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 2Sžr/164/2016 zo dňa 12.12.2018 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu ochranu, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 2Sžr/164/2016 zo dňa 12.12.2018 porušené bolo.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 2Sžr/164/2016 zo dňa 12.12.2018 sa zrušuje a vracia späť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

15. V zmysle ustálenej súdnej praxe ústavného súdu rozhodnutie vydané v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

III.

16. Podstatou sťažnostnej argumentácie je, že sťažovateľka požaduje, aby bola jej žiadosť o navrátenie vlastníctva posudzovaná s určitou dávkou benevolencie aj v prospech uplatnenia reštitučného nároku v mene jej detí. Zároveň je presvedčená, že spĺňa podmienky oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 2 písm. c) reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva z titulu dedenia po nebohom manželovi.

17. V tejto súvislosti relevantná časť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu na strane 10 a nasl. uvádza:

„Vo veci žalobkyne sa však nejedná o ústavným súdom vo vyššie uvedenom náleze (I. ÚS 123/2010, pozn.) opísaný prípad tak, ako sa mylne žalobkyňa domnieva. Preskúmaním predmetnej žiadosti zo dňa 03.11.2004 najvyšší súd zistil, že išlo u uplatnenie

nároku na vrátenie vlastníctva k tam uvedeným pozemkom, a to zo strany žalobkyne, ktorá nárok uplatnila vo svojom mene. V žiadosti žalobkyňa uviedla, že predmetné nehnuteľnosti boli pridelené v 2. pozemkovej reforme manželovým rodičom [REDACTED] a [REDACTED], rod. [REDACTED]... Žalobkyňa v žiadosti poukázala na to, že rodičia aj manžel zomreli pred rokom 2004 a preto si ako oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok. K žiadosti ako prílohy pripojila návrh prídellového plánu zo skonfiškovaných poľnohospodárskych majetkov, výmer o vlastníctve pôdy a potvrdenú objednávku na vyhotovenie identifikácie.

Z pohľadu reštitučných nárokov k dotknutým pozemkom je nesporné, že podmienka ich prechodu na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 splnená bola. Tiež je nesporné, že oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. boli rodičia manžela žalobkyne, a to [REDACTED] a manželka [REDACTED] rod. [REDACTED]. [REDACTED] zomrel dňa 03.09.1974 a jeho manželka [REDACTED] rod. [REDACTED] zomrela dňa 12.01.2001, t. j. pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 zákona č. 503/2003 Z.z., a preto sa ďalšou oprávnenou osobou stal ich syn [REDACTED], [REDACTED] (manžel žalobkyne). [REDACTED] zomrel dňa 06.10.2002, t. j. taktiež pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 zákona č. 503/2003 Z.z. To znamená, že v tomto prípade sa uplatnilo ustanovenie § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. za bodkočiarkou, a teda oprávnenými osobami sa stali deti manžela žalobkyne [REDACTED] ako oprávnenej osoby po jeho rodičoch, a to [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], rod. [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED], rod. [REDACTED], [REDACTED]. Výklad ustanovenia § 2 zákona č. 503/2003 Z.z. zo strany žalobkyne teda nie je správny.

K žalobkyňou v správnom konaní predloženému plnomocenstvu zo dňa 25.03.2003, ktorým ju jej deti splnomocnili na zastupovanie vo všetkých veciach týkajúcich sa reštitúcie pozemkov po ich právnych predchodcoch, sa odvolací súd stotožňuje s názorom žalovaného správneho orgánu a krajského súdu o jeho neuznaní vo vzťahu k žiadosti žalobkyne. Odvolací súd súhlasí so žalobkyňou, že žiadne zákonné ustanovenie upravujúce zastupovanie neurčuje ako podmienku platnosti plnomocenstva jej preukázanie tretej osobe a že rozhodujúca je jeho objektívna existencia. Rovnako tak s tým, že z konania splnomocnenca musí vyplývať, že daný právny úkon robí v mene splnomocniteľa. Práve táto

skutočnosť je v kontexte s obsahom žiadosti zo dňa 03.11.2004 rozhodujúcou, keďže z nej bez zjavnej pochybnosti vyplýva konanie žalobkyne vo vlastnom mene, nie v mene svojich detí.“

18. Sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky je nevyhnutné považovať za zjavne neopodstatnenú, pretože vytýka napadnutému rozsudku najvyššieho súdu rozpor s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v náleze sp. zn. I. ÚS 123/2010 z 30. júna 2010, ktorý ústavný súd po predbežnom preskúmaní napadnutého rozsudku nezistil. Predmetný nález sa totiž vzťahuje na tie osoby, ktoré spĺňajú podmienky podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona a sú oprávnenými osobami na účely reštitúcie, čo však nie je sťažovateľkin prípad. Preto je uvedený nález na jej právnu vec neaplikovateľný. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu dôsledne vyargumentoval, prečo sťažovateľka nie je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. c) reštitučného zákona. Podmienky oprávnených osôb v čase podania žiadosti o navrátenia vlastníctva spĺňali len deti manžela sťažovateľky ako ďalšej oprávnenej osoby (po pôvodných oprávnených – rodičoch manžela, pozn.), v mene ktorých však sťažovateľka nárok výslovne neuplatnila.

19. Aj pri veľkorysom prístupe (v zmysle nálezu sp. zn. II. ÚS 7/2014 z 11. júna 2015) k hodnoteniu obsahu žiadosti o navrátenia vlastníctva nie je možné dospieť k inému názoru, ako vyslovil a presvedčivo odôvodnil najvyšší súd. Formulácia obsiahnutá v žiadosti o navrátenie vlastníctva z 3. novembra 2004 „... a preto ako oprávnená osoba si uplatňujem vyššie uvedený nárok“, ako aj označenie sťažovateľky ako jedinej žiadateľky neumožňuje výklad v prospech uplatnenia nároku aj v mene iných osôb (detí, pozn.), ako to požaduje sťažovateľka.

20. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd dodáva, že k nemu v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť, pretože sťažovateľka nie je oprávnenou osobou na uplatnenie reštitučného nároku.

21. Ústavný súd preto zastáva názor, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základných práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha,

neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o ich porušení.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2019